

Huvudman

Älvsbyns kommun
kommunen@alvsbyn.se

Ärendet

Riktad tillsyn av gymnasieskolan Älvsbyns gymnasium i Älvsbyns kommun.

Beslut

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Älvsbyns kommun avseende brister rörande genomförandet av nationella prov i kursen Matematik 1b.

Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden initierat en tillsyn av Älvsbyns gymnasium i Älvsbyn kommun. Älvsbyns gymnasium bedriver gymnasieverksamhet och erbjuder introduktionsprogram samt sju gymnasieprogram, bland annat ekonomi- och samhällsvetenskapsprogrammet.

Vid tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Älvsbyns gymnasium följer gällande bestämmelser vad gäller genomförandet av nationella prov i kursen Matematik 1b.

Huvudmannen Älvsbyns kommun har yttrat sig över uppgifterna och ytterligare skriftväxling har ägt rum.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Genomförande av nationella prov i Matematik 1b

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den uppgift som inkommit till Skolinspektionen framgår att Älvsbyns gymnasium valt att dela upp nationella provet i kursen Matematik 1b på två dagar istället för att genomföra samtliga delprov under den dag som Skolverket fastställt. Uppgiftslämnaren menar att detta lett till att vissa elever fått svaren till delprovet från elever från andra skolor som gjort delprovet på utsatt dag. Detta menar uppgiftslämnaren har skapat en orättvisa samt att eleverna som hade svaren i förväg inte heller visar sina faktiska kunskaper på provet.

Av huvudmannen Älvsbyns kommuns yttrande framgår att Älvsbyns gymnasium gjorde en anpassning av det nationella provet i kursen Matematik 1b under vårterminen 2022. Beslutet om anpassningen har dokumenterats och fattades av rektorn den 9 maj 2022. I enlighet med beslutet delades det nationella provet i Matematik 1b upp till två provtillfällen på två dagar. Delprov B och C genomfördes på av Skolverket föreskriven provtidpunkt den 19 maj 2022 medan delprov D genomfördes veckan därpå, den 24 maj 2022. Huvudmannen uppger att Älvsbyns gymnasium tog beslutet att dela upp provet till två separata provtillfällen eftersom en stor andel av eleverna som läser kursen Matematik 1b under läsåret 2021/2022 är i behov av särskilt stöd och särskilda anpassningar. Det totala antalet elever som läste den aktuella kursen under läsåret 2021/2022 var 24 elever. Av dessa var 13 elever i behov av särskilt stöd eller särskilda anpassningar.

Mot denna bakgrund valde skolan att anpassa provsituationen för att säkerställa att provet testade elevernas kunskaper i matematik och för att minimera risken för att provresultaten skulle påverkas av elevernas särskilda behov. Vidare uppger huvudmannen att det delprov som förlades till en senare provtidpunkt var av sådant upplägg att frågorna kräver svar med utförliga redovisningar. Det innebär att det inte är tillräckligt att ha svaret på frågorna i förväg. Huvudmannen uppger att resultaten på det nationella provet vid gymnasiet inte indikerar att någon elev fuskat eller haft fördelar av att eventuellt fått reda på något provsvar i förväg. Slutligen konstaterar huvudmannen att det aktuella provet gjordes av elever på samhällsvetenskaps- och ekonomiprogrammet där det nationella provet inte är obligatoriskt.

Rättslig reglering

Enligt 29 kap. 28 § skollagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet att delta i nationella prov.

Av 3 a och 3 b §§ gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att nationella prov ska användas i den högsta avslutande kursen på programmet och, i förekommande

fall, inriktningen, i bland annat matematik. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder.

Enligt 8 kap. 3 e § gymnasieförordningen får Skolverket meddela de föreskrifter som behövs om nationella prov och om skyldighet att delta i nationella prov.

Bestämmelser om hantering och genomförande av ett nationellt prov regleras i Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov (SKOLFS 2013:19). I 1 § andra stycket framgår att bestämmelser om tidpunkter, datum och tidsperioder för genomförande av nationella prov finns i andra föreskrifter om prov som meddelas av Skolverket. Enligt 17 § kan en anpassning av nationella provets genomförande göras för en elev med en funktionsnedsättning. Exempel på hur genomförandet av ett prov kan anpassas finns i lärarinformationen till provet. Rektorn beslutar om anpassning av ett provs genomförande för en enskild elev. Vidare framgår det av 20 § att rektorn även kan besluta om en enskild elev som inte genomfört ett prov på föreskriven provtidpunkt ska få genomföra provet vid ett senare tillfälle.

Av 5 § första stycket Skolverkets föreskrifter om nationella prov i gymnasieskolan läsåret 2021/2022 (SKOLFS 2020:203) framgår att delprov B, C och D i kursen Matematik 1b ska genomföras torsdag den 19 maj 2022 kl. 09.00. I 6 § samma föreskrift framgår att rektorn, vid särskilda skäl, får besluta att ett delprov får genomföras på ett senare datum eller vid en senare tidpunkt än vad som anges i 5 § första stycket. Ett sådant beslut ska avse hela skolenheten. Rektorn ska dokumentera skälen för beslutet.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Älvsbyns gymnasium genom att utan särskilda skäl förlägga ett av delproven i nationella proven i Matematik 1b vid ett annat provtillfälle än det Skolverket föreskrivit, har brustit i genomförandet av det aktuella nationella provet. Den omständigheten att 13 av totalt 24 elever som skulle skriva provet var i behov av särskilt stöd eller särskilda anpassningar är enligt Skolinspektionen inte ett sådant särskilt skäl som kan utgöra grund för att besluta om att ett prov får genomföras på ett senare datum. Eventuella anpassningar skulle istället ha skett i enlighet med författningskraven för varje enskild elev som haft ett sådant behov.

Att nationella provet i den aktuella kursen inte var obligatoriskt för de program som omfattades av beslutet saknar i nu aktuellt ärende betydelse. Eftersom Älvsbyns gymnasium valt att genomföra det nationella provet i Matematik 1b har de också varit skyldiga att genomföra provet i enlighet med författningskraven.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett

ingripande (p. 3). Utredningen visar att Älvsbyns kommuns verksamhet vid Älvsbyns gymnasium inte uppfyller författningarnas krav vad gäller genomförandet av nationella prov i Matematik 1b under vårterminen 2022. Provtillfället har passerat och det nationella provet har genomförts. Vidare framgår det av utredningen att provresultaten inte indikerar något fusk eller att någon elev haft en fördel av att Älvsbyns gymnasium har genomfört ett delprov vid ett senare tillfälle än det föreskrivna.

Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av enhetschef Eva-Lena Ölund Brändström.

Juristen Emmy Holmlund har varit föredragande i ärendet.

Kopia till
Rektorn vid Älvsbyns gymnasium